

Adresat	Uczniowie klasy 4-8 szkół podstawowych
Czas trwania zajęć	45 minut
Temat zajęć	Piękna Nasza Polska Cała: czym się różni folklor różnych regionów Polski?
Wprowadzenie	<p>W każdej części Polski, mieszkańcy mogą pochwalić się własnymi tradycjami i folklorem. Kultura ludowa, przekazywana z pokolenia na pokolenie, kształci współczesne doświadczenia i świadomość społeczną każdego z nas. Zapoznanie się z nią przyczyni się do wzbogacenia życia kulturowego młodych ludzi, a także do zachowania dziedzictwa dla przyszłych pokoleń.</p> <p>Lekcja ta może służyć nauczycielom, którzy wraz z uczniami uczestniczyli w projekcie „Piękna nasza Polska Cała – festiwal kultury ludowej z zespołem „Mazowsze”. Pomoże w utrwaleniu wiedzy zdobytej podczas wizyty uczniów w Karolinie (na spektaklu i warsztatach tematycznych) o folklorze i różnorodności kultury ludowej naszego kraju. Może ona także stanowić wprowadzenie do cyklu lekcji, która bardziej dogłębnie analizuje różne aspekty kultury ludowej. Niniejsza lekcja skupia się na przybliżeniu uczniom elementów folkloru wybranych regionów Polski, z uwzględnieniem muzyki, tańca, rękodzieła i stroju, oraz rozwijaniu świadomości jej różnorodności i bogactwa. Skłoni uczniów do przemyślenia znaczenia folkloru w życiu każdego z nas.</p> <p>Dodatkowa lekcja/ zadanie domowe może polegać na odkryciu kultury ludowej własnego/ wybranego regionu.</p>
Słowa kluczowe	Folklor, region, rękodzieło, instrumenty, stroje, tańce regionalne, tradycje
Cele ogólne	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie wiedzy o różnorodności i bogactwie polskiej kultury ludowej. • Poznanie specyfiki kulturowej wybranych regionów Polski. • Zdobywanie wiedzy na temat poszczególnych elementów kultury ludowej w dziedzinie muzyki, tańca, rękodzieła oraz stroju. • Wzmacnianie poczucia własnej tożsamości lokalnej i regionalnej. • Budowanie świadomości społecznej. • Komunikacja i współpraca w grupie.
Cele szczegółowe	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potrafi wyjaśnić pojęcie „folklor”. • Identyfikuje elementy regionalnej kultury ludowej. • Opisuje charakterystyczne elementy kultury regionalnej np. instrumenty, ozdoby, oraz zróżnicowanie etnograficzne regionów.

	<ul style="list-style-type: none"> Tłumaczy, czym się różni kultura ludowa różnych regionów Polski.
Metody i techniki pracy	Metoda stacji zadaniowych, poszukująca, dyskusja, burza mózgów, praca w grupach
Formy Pracy	Indywidualna, grupowa
Środki dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> Karty pracy w rozmiarze A3, złożone Materiały do stacji „Rękodzieło regionalne”: pocięte karty oraz instrukcje Materiały do stacji „Stroje regionalne”: mapka Polski pocięta na puzzle, instrukcje, lusterko Materiały do stacji „Instrumenty ludowe”: rebusy Materiały do stacji „Tańce regionalne”: podpowiedzi Tablet/ telefon z dostępem do internetu
	<p>Wstęp</p> <p>Nauczyciel rozdaje każdemu uczniowi kartę pracy, na której będzie notować odpowiedzi i wykonywać zadania. Pierwsza strona zawiera napis „folklor” i wokół niego znajduje się grafika dotycząca pojęć: muzyka, obrzędy, gwara, taniec, strój, rękodzieło. Uczniowie na podstawie przykładów graficznych zastanawiają się, co to jest folklor, i starają się stworzyć krótką definicję słowa. Młodsze grupy wiekowe mogą na przykład skompletować treść definicji a starsze spróbować stworzyć własną. Nauczyciel nawiązuje do tego, że folklor i jego różnorodność jeśli chodzi o nasz kraj, był tematem spektaklu „Magiczna Podróż”.</p> <p>Część Główna</p> <p>Nauczyciel dzieli uczniów na 4 grupy – tyle jest przygotowanych stacji zadaniowych. Wyjaśnia, że przypomną sobie wspólną podróż przez różne regiony naszego kraju, ich kultury i tradycji. Uczniowie przemieszczają się między stacjami, spędzając przy każdej z nich po około 5 do 10 minut. Przy każdej stacji rozwiązują odpowiednie zadania na karcie pracy.</p> <p>1. Stacja: Stroje regionalne</p> <p>Przy tej stacji znajduje się mapka Polski pocięta w puzzle, ze zdjęciami 8 par artystów PZLPiT Mazowsze w kostiumach, które są wzorowane na ubiorach odświętnych różnych regionów Polski. Kostiumy na zdjęciach dotyczą tych regionów, do których odwołuje się spektakl „Magiczna Podróż”. Uczniowie składają puzzle. Oglądając zdjęcia, uczniowie na karcie pracy wpisują, z jakiego regionu pochodzą 4 przedstawione elementy stroju ludowego (czółko – Kurpie, kierpce – Jurgów, galanda – Rozbark, sukmana – Wilanów). Karta pracy zawiera krótki opis każdego elementu (w ramach podpowiedzi) oraz wyjaśnienie pojęcia stroju ludowego.</p>

2. Stacja: Instrumenty ludowe

Uczniowie rozwiązują rebusy (koziot biały, burczybas, diabelskie skrzypce) i rozszyfrują region pochodzenia danego instrumenty. Na podstawie tej informacji, notują na swoich kartach pracy - gdzie narysowane są te instrumenty - ich nazwę oraz region pochodzenia.

3. Stacja: Tańce regionalne (ta stacja wymaga dostępu do tabletu/ telefonu)

Uczniowie na podstawie podpowiedzi umiejscowionych przy tej stacji identyfikują tańce z 5 regionów Polski przedstawionych na krótkich nagraniach dostępnych za pomocą kodów QR na karcie pracy (osa- Lubelskie, trojak – Rozbark, dżek – Kaszuby, przodek – Szamotuły, konik – Kurpie).

Odpowiadają na pytanie: *czy uważacie, że artyści Zespołu Mazowsze wykonują te tańce dokładnie tak, jak były one wykonywane dawniej na wiejskich weselach czy potańcówkach?*

4. Stacja: Rękodzieło ludowe

Przy tej stacji znajdują się karty z grafiką przedstawiającą wybrane elementy rękodzieła ludowego (kurpsie kurpiowskie, leluja kurpiowska, pajak lubelski, haft wilanowski, skrzynia wilamowska), opisy oraz region pochodzenia. Uczniowie dopasowują karty i czytają opisy. Na karcie pracy odpowiadają na pytania (prawda/fałsz) oraz zastanawiają się, który element rękodzieła najbardziej ich interesuje i dlaczego.

Alternatywna opcja dla starszych grup, to zadanie każdej grupie jednego tematu (stroje/instrumenty/taniec/rękodzieło), w którym powinna się wyspecjalizować. W drugiej części lekcji, każda grupa prezentuje pozostałym to, czego się dowiedziała.

Podsumowanie:

Na środkowej stronie karty pracy znajduje się mapa Polski z zaznaczonymi regionami przedstawionymi podczas spektaklu „Magiczna Podróż”: Kaszuby, Wielkopolska (Szamotuły), Jurgów, Górny Śląsk, Wilamowice, Lubelszczyzna, Mazowsze (Kurpie). Uczniowie dopasowują ilustracje (elementy strojów/ nazwy instrumentów/ tańców/ rękodzieła) znajdujące się wokół mapy do właściwego regionu. Mogą również postarać się nanieść na mapę inne elementy z tych regionów, na podstawie informacji na ich karcie pracy.

Na zakończenie, nauczyciel zadaje pytanie: co możemy powiedzieć o polskim folklorze i kulturze ludowej na podstawie tego, czego żeśmy się dowiedzieli? Nauczyciel może zapytać uczniów, do którego regionu chcieliby się udać na wycieczkę i dlaczego. Zachęca do odkrywania kultury ludowej własnego regionu (np. w trakcie kolejnej lekcji, czy w ramach pracy domowej / projektu klasowego).